

motivů ke III. dílčí novele k obč. zák. plyne, že zákon nárok nájemníka na provádění oprav najatého předmětu považuje výslovně za nárok ze správy, pokud nejde o zavinění pronajímatele. Proto platí pro nárok na opravu podpůrné ustanovení §u 932 obč. zák., podle něhož nelze opravu žádati, není-li vada odstranitelná. Ostatně je-li oprava nemožná, nelze o ní ani z důvodu §u 878 obč. zák. žalovati. Netřeba tu rozhodovati, zda přísluší žalobci nárok na postavení nových kůlen, když o to nežaloval.

Čís. 6146.

Úpadkový řád.

Úpadkový komisař jest povinen, dáti lhůtu §u 110 (4) konk. řádu k uplatnění námitek u správního úřadu, jde-li o pohledávku, jež, byvši popřena, musí býti zjištěna správním řízením, a to i tehdy, kdyby jinak správní úřad měl jednati z úřední povinnosti.

(Rozh. ze dne 24. června 1926, R I 518/26.)

Při zkušebním roku popřel úpadkový správce přihlášené úroky z prodlení daňových pohledávek eráru. Úpadkový komisař nedal popírajícímu úpadkovému správci lhůtu k uplatnění námitek u příslušného správního úřadu, do čehož si stěžovala finanční prokuratura. Re k u r s n í s o u d (vrchní zemský soud) uložil úpadkovému komisaři, by v příčině úroků a daní popřených úpadkovým správcem vydal příslušné vyřízení podle §u 110 konk. ř. D ů v o d y: Při zkušebním roku dne 29. prosince 1925 byly popřeny zvláště též přihlášené úroky z prodlení z daně výdělkové, z daně z příjmu, z daně z obratu a z pozemkové daně úhrnem 4.327 Kč 87 h. Podle §u 110 (3) konk. ř. při věcech, které nepatří na pořad práva, rozhoduje o správnosti pohledávky příslušný úřad. V tomto případě popřených 4.327 Kč 87 h bylo českou finanční prokuraturou v Praze přihláшено podle výkazu nedoplatků berního úřadu. V §u 110 (4) jest uloženo úpadkovému komisaři všeobecně, by stanovil lhůtu, ve které má býti nárok uplatněn, podobně jest stanoviti lhůtu i v případě odporu [§ 110 (2) a (3) konk. ř.] a to i při pohledávkách spadajících pod ustanovení §u 110 (3) konk. ř. Poněvadž v tomto případě úpadkový komisař až dosud ohledně úpadkovým správcem popřených 4.327 Kč 87 h v tomto směru nerozhodl, jest jeho věcí, by tak učinil dodatně. Při stanovení lhůty popírajícímu nejde, jak úpadkový komisař ve vyřízení o rozkladu se domnívá, o donucování popírajícího k nějakému postupování v určité lhůtě, nýbrž jde o to, by v případě marného uplynutí lhůty stihly popírajícího následky zameškání této lhůty. Poněvadž úpadkový komisař dosud nerozhodl a nevydal usnesení, komu se lhůta v příčině popřených 4.327 Kč 87 h dává, nemůže rekursní soud, nevyčká vaje rozhodnutí úpadkového komisaře, v tom směru sám rozhodnouti, pročež rekursu vyhověno jen potud, že bylo úpadkovému komisaři uloženo zákonné vyřízení zmíněného popření. Jak již svrchu řečeno, přihláška úroků z daní zakládá se na výkazu nedoplatků — o nedoplatcích lze pak mluvit jen v případě předepsání a nedoplatení

předepsaného, jakým způsobem sporná otázka u příslušného úřadu bude vyřízena, jest věcí popírajícího.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Při zkušebním roku je správce podstaty povinen prohlásiti se určitě při každé přihlášené pohledávce o její pravosti a pořadí. Též věřitelé, jichž pohledávka byla zjištěna nebo jichž hlasovací právo bylo uznáno, mohou popírati pravost i pořadí přihlášených pohledávek (§ 105 konk. ř.). Byla-li popřena pravost pohledávky, jest věcí věřitele, jehož pohledávka byla popřena, by se domáhal jejího zjištění, byla-li však popřená pohledávka již vykonatelná, náleží popírajícímu správci podstaty neb věřiteli, by odpor uplatnil (§ 110 (1) a (2) konk. ř.). Jako popření týká se samé podstaty pohledávky, tak i řízení, jež následkem toho má ta neb ona strana zavést, má za účel zjištění, zda popřená pohledávka po právu jest či není. K tomuto zjištění sloužiti může zejména pořad práva před civilním soudem a řízení před úřady správními (mimo řídké případy řízení mimosporného a adhesního dle trestního řádu). Jedná-li se o pohledávku, jejíž zjištění lze provésti jen řízením u správního úřadu, dlužno je provésti před tímž úřadem a tímž správním řízením, jak se to právě státi musí mimo úpadkové řízení. Ale vždy jest předpokladem, že byla v úpadku popřena pravost takové pohledávky, nikoli pouhé pořadí, takže tímto správním řízením má býti zjištěno, zda pohledávka po právu trvá, či netrvá (§ 110 odst. 3. konk. ř.). Také pro takový případ musí úpadkový komisař stanoviti lhůtu, do které jest nárok uplatniti, a upozorniti účastníky (věřitele popřené pohledávky neb popírajícího správce podstaty a věřitele) na následky zmeškání. (§ 110 (4) konk. ř.). Správce podstaty se mylně domnívá ve svém dovolacím rekursu, že v takovém případě se neurčuje lhůta, protože prý § 110 (4) konk. ř. mluví o »uplatnění nároku«, nárok však prý může uplatniti jen ten, komu přísluší, tudíž jen přihlásivší věřitel a následky zmeškání lhůty mohou se pojiti jen na nepodání žaloby v čas, také pamětní spis zmiňuje prý se jen o žalobě a míní tudíž stěžovatel, že jen tam, kde rozhodnutí správního úřadu o pravosti pohledávky má býti zakročením přihlásivšího věřitele neb popírající strany teprv vyvoláno, jest zapotřebí stanovení lhůty, nikoliv tam, kde správní úřad beztak již ze své úřední povinnosti má provésti zjištění. Úpadkový komisař, neustanoviv lhůtu, vycházel rovněž z názoru, že ustanovení §u 110 (4) konk. ř. týká se pouze těch nároků, jež mohou býti uplatněny ž a l o b o u, dovoláváje se uvedeného již znění zákona o »uplatnění nároku v odst. (4) a slov »musí odpor uplatniti žalobou« v odst. (2) §u 110 konk. ř., dále podobného výrazu v §u 131 (3) a 134 (2) konk. ř. a poukazuje k tomu, že nelze popírajícího donucovati k nějakému postupu před správním úřadem, jelikož, nebyly-li veřejné dávky ještě předepsány, nemůže jejich předepsání vůbec napadati a byly-li již předepsány, může je napadati jen opravnými prostředky, nemá však vlivu ani na předepsání daní ani na vyřízení opravného prostředku, moha se obmeziti pouze na žádost o brzké vyřízení. Avšak tato hlediska nejsou správná. Přihláška

pohledávky v úpadku znamená, že věřitel tím u p l a t ň u j e s v o u p o h l e d á v k u (§ 102 konk. ř.), musí proto v přihlášce uvést její výši i skutečnosti, na nichž se zakládá a průvody, jimiž má být tvrzená pohledávka prokázána (§ 103 (1) konk. ř.). Správce podstaty se musí prohlásit určitě o její pravosti a pořadí (§ 105 (3) konk. ř.) a byla-li pohledávka v úpadku zjištěna a nebyla-li úpadcem výslovně popřena, může být pro tuto pohledávku podle zápisu úpadkového komisaře v seznamu přihlášek vedena exekuce na úpadcovu jmění, jež mu zbývá k volnému nakládání, nebo jehož nabytí po zrušení úpadku stejně jako podle rozsudku (§ 61 konk. ř.). Přihláška v úpadku sleduje tedy též účel, jakého se domáhá věřitel jinak rozsudkem ve sporu, by jeho tvrzená pohledávka byla při zkušebním roku zjištěna, zda pozůstává po právu a v jakém pořadí. Má tudíž výsledek zkušebního řízení v úpadku nahradití rozhodnutí soudu ve sporu, jehož jinak mimo úpadkové řízení bylo by zapotřebí. Podal-li tedy věřitel v úpadku přihlášku své pohledávky, tvrdí, že mu pohledávka přísluší, jenže o její pravosti se vyjadřuje správce podstaty, po případě též ostatní věřitelé a prohlášením správce podstaty se pro úpadkové řízení její jsoucnost a objem zjišťuje nebo popírá. Byla-li v š a k p o p ř e n a, m u s í b ý t i z j i š ť e n a v ř í z e n í, o němž byla shora řeč, tedy, jde-li o pohledávku, jejíž správnost může zjistit jen příslušný správní úřad, v řízení správním předepsaném právě pro tento příslušný úřad správní. K tomu účelu musí úpadkový komisař stanovit lhůtu. Tomu nasvědčuje již zařazení ustanovení o lhůtě za odst. (1) až (3) §u 110 konk. ř. a všeobecné znění tohoto (4) odstavce §u 110 konk. ř. Ustanovení lhůty ke zjišťovacímu řízení jest třeba, by co nejdříve o správnosti pohledávky bylo zjednáno jasno. Tím se ještě nikdo nenutí, nechce-li toto zjišťovací řízení zavést, neboť opomenutím lhůty nenastává ještě ztráta nároku a lhůta se dává jen k vůli úpadkovému řízení. Zmeškal-li odporující lhůtu, platí popřená pohledávka za nepopřenou, zmeškal-li ji přihlášivší věřitel, má se věc tak, jako by pohledávku nebyl přihlásil a jeví to své účinky při rozdělování podstaty (§ 131 (3) a (4) a 134 (2) konk. ř.), při zajišťování kvoty z nuceného vyrovnání (§ 150 (3) konk. ř.) a při zrušení úpadku se souhlasem věřitelů (§ 167 (2) konk. ř.), ač i v těchto všech případech mohou ještě následky promeškání lhůty být dodatečně zhojeny. Dle toho musí tedy lhůta dle §u 110 (4) konk. ř. dána být i tehdy, jde-li o pohledávku, kteráž, byla-li popřena, musí být správním řízením zjištěna a to i tehdy, kdyby jinak správní úřad měl jednat z úřední povinnosti. Ten, komu byla lhůta určena, musí právě svým zakročením dát k tomu počin v zájmu úpadkového řízení, nemají-li ohledně něho nastati účinky promeškání. Dovolací rekurs ukazuje ještě na to, že v tomto případě nemůže vůbec jít o rozhodnutí daňového úřadu o pravosti popřené pohledávky a že by správce podstaty, kdyby byl poukázán, by ve lhůtě zavedl řízení ke zjištění nesprávnosti popřené pohledávky, ani nevěděl, jaký návrh má u správního úřadu učiniti. Než ani s tím nelze souhlasit. Finanční prokuratura přihlásila s různými nedoplatky daní též úroky, ovšem jen úhrnkem, a nyní jedná se jen o tyto úroky 4.327 K 87 h. Poněvadž pravost této úrokové částky byla při zkušeb. roku popřena správcem podstaty, nařídil rekursní soud,

poněvadž o správnosti pohledávky rozhoduje příslušný úřad, by úpadkový komisař, jenž prostě vyrozuměl finanční prokuraturu o výsledku, vydal vyřízení dle §u 110 konk. ř., to jest stanovil lhůtu, ponechávaje mu, by určil, kdo má v této lhůtě zavést zjišťovací řízení u příslušného úřadu. Mělo sice již v přihlášce býti zřetelně uvedeno, v jaké míře, ze kterých daňových nedoplatků a za jakou dobu se úroky počítají. Nestalo-li se tak, měl úpadkový komisař přihlášku, ježto neodpovídala náležitostem §u 103 až 104 konk. ř., vrátiti k doplnění buď hned, buď přípravou k zkušebnímu roku nebo ji odmítnouti, přišlo-li se na tuto vadu nejpozději při zkušebním roku, by pohledávka nedostatečně vykázaná mohla býti dodatečně v náležité formě přihlášena. Avšak, nastalo-li to ani ono, nezbyvá správci podstaty, než by jen přihlášenou pohledávku úroků uznal nebo popřel, poněvadž věřitel, jenž ji přihlásil, se k roku nedostavil a bližší vysvětlení nebylo tedy možné. Správce podstaty ji tedy popřel a musí nyní nastati vyřízení úpadkového komisaře ve smyslu §u 110 (4) konk. ř., jak správně rozhodl rekursní soud. Popírající nemusí uvést důvody svého popření a nastávají tudíž nyní tytéž důsledky, jako kdyby byl správce podstaty popřel úrokovou pohledávku, kteráž byla náležitě specifikována. Netřeba se nad tím valně pozastavovati, jakým způsobem nebo v jaké formě má nyní přihlásivší věřitel neb odporující správce podstaty zavést řízení ke zjištění popřené pohledávky před příslušným správním úřadem. Potřebí jest k tomu jen, by ve lhůtě podán byl vhodný návrh na zjištění, že a pokud zmíněná pohledávka na úrocích z jednotlivě přihlášených nedoplatků daňových dle předloženého výkazu pozůstává neb nepozůstává a jest ponechati příslušnému úřadu, jak o tom rozhodne. Zachová-li ta neb ona strana lhůtu, na kterouž bude poukázána, uchrání se následků, kteréž by jinak ji postihly v řízení úpadkovém. Komu jest lhůtu uděliti, o tom má dle usnesení rekursního soudu teprv rozhodnouti úpadkový komisař.
